

مفهوم خدا در ادیان عمده

نویسنده: دکتر ذاکر نائیک

مترجم: سیده نسترن پزشکی

فهرست

درباره‌ی نویسنده

ذاکر نائیک

پیش‌گفتار مترجم

مقدمه

طبقه‌بندی ادیان بزرگ جهان

ادیان سامی

ادیان غیرسامی

ادیان آریایی

ادیان غیر آریایی

مفهوم خدا در آیین هندو

مفهوم متداول خدا در آیین هندو

اوپانیساده‌ها

وداها

مفهوم خدا در آیین سیک

تعریف سیک و آیین سیک

«کاف»های پنجگانه

مولمانترا: کیش بنیادی آیین سیک

گوروناناک متاثر از کبیر

مفهوم خدا در آیین زرتشت

ویژگیهای خدا بر اساس دساتیر

مفهوم خدا در یهودیت

مفهوم خدا در مسیحیت

مفهوم خدا در اسلام

دقیق ترین تعریف خداوند:

اسلام در باره‌ی خدایان چه می‌فرماید؟

خدای را باید با چه اسمی نامید؟

خدا به صورت موجود انسانی نمی‌شود

خداوند اعمال خدایی انجام می‌دهد:

خالق کتاب فرامین را تهیه می کند:

نامهای خداوند

یگانگی خداوند:

توحید

تعریف و مقولات

شرک

نتیجه گیری

درباره‌ی نویسنده

ذاکر نائیک

دکتر ذاکر ناییک تحصیل کرده‌ی علم پزشکی است. وی به عنوان یک سخنور فعال بین‌المللی در زمینه‌ی اسلام و مذهب تطبیقی معروف است. وی به شرح دیدگاه‌های اسلامی پرداخته و برداشت‌های غلط در باره‌ی اسلام و کاربرد قرآن، احادیث معتبر و دیگر متون مذهبی به عنوان پایه را با دلیل و منطق و حقایق علمی برطرف می‌نماید.

ذاکر عبدالکریم ناییک یک خطیب مسلمان هندی است که راجع به موضوعات اسلامی و دین تطبیقی مطلب می‌نویسد. از نظر حرفه‌ای وی پزشک طب است. دارای مدرک لیسانس پزشکی و

جراحی (MBBS) از ماهاراشتا بوده و از سال ۱۹۹۱ فقط به وعظ درباره‌ی اسلام پرداخته، وی تحصیلکره‌ای معروف ژاست.

ذاکر ناییک موسس و رییس موسسه‌ی تحقیقات اسلامی (IRF) که سازمانی غیرانتفاعی است، می‌باشد. و نیز صاحب پخش برنامه‌ی زنده کانال تلویزیونی PEACE TV از مومبای هند است. وی موسس مدرسه‌ی بین‌المللی اسلامی در مومبای هندوستان نیز هست.

مترجم

منبع: سایت گوگل - اینترنت

پیش‌گفتار مترجم

در سفر اخیر خود به شهرهای مکه و مدینه بر آن بودم که به کتاب‌فروشی‌های آنجا هم سری بزنم، با توجه به اینکه اکثر ما در جریان حج عمره به مسائل عبادی مشغول هستیم تا مطالعه و نوشتن اما حس کنجکاوی مرا به کتابفروشی آنجا کشاند. چند کتاب به زبان انگلیسی و یا انگلیسی و عربی دیدم و آنها را خریدم تا ترجمه کنم. این نخستین آنهاست. تمامی آنچه در کتاب آمده طبعاً عین توقعات مترجم نیست ولی در مجموع کتاب گردآوری خوبی برای کسانی است که می‌خواهند در باره‌ی خداشناسی پژوهش کنند. در جاهایی از کتاب که آیات قرآن صرفاً به انگلیسی ترجمه شده بود سعی شده که نص آنها از قرآن مجید استخراج و در اختیار خواننده‌ی محترم قرار گیرد. در مورد اسامی خاص هم برای برخی، از جمله شخص نویسنده ذاکر نائیک و اوشو راج نیش از اینترنت زندگی‌نامه یا شرح حالی ترجمه یا انتخاب گردید.

سیده نسترن پزشکی تهران - تیرماه ۱۳۸۸

مقدمه

یکی از ویژگی‌های برجسته‌ی تمدن بشری وجود تعداد بیشمار ادیان و نظام‌های اخلاقی است. بشر همیشه در پی فهم دلایل آفرینش و جایگاه خود در ترتیب اشیا بوده است.

آرنولد توین بی^۱ به بررسی تاریخ انسان در ادوار (مختلف) پرداخت و یافته‌های خود را در اثری تاریخی نگاشت که در بر دارنده‌ی ده جلد بود. وی یافته‌هایش را در تاریخ انسان خلاصه کرد و در آن دین در مرکزیت قرار گرفت. وی در مقاله‌ای در آبزور^۲ در ۲۴ اکتبر ۱۹۵۴ می‌نویسد: «من به این باور رسیده‌ام که دین کلید راز هستی را در خود دارد.»

---

^۱ Arnold Toynbee

^۲ Observer

بر اساس فرهنگ واژگان آکسفورد واژه‌ی دین (religion) یعنی: «باور داشتن به وجودی فرابشری که قدرت کنترل کننده است به ویژه در شکل خدای واحد یا خدایانی که معروف به اطاعت و پرستش شدن هستند».

از ویژگی‌های مشترک همه‌ی ادیان اصلی اعتقاد به خدای عام یا قدرت الهی متعالی است که واقف به همه چیز است. پیروان همه ادیان بزرگ بر این باورند خداوندی را که آنها می‌پرستند همان خدایی است که دیگران می‌پرستند.

مارکسیزم، فرویدیزم و مکاتب دیگر «غیرمذهبی» سعی داشتند به مبانی ادیان سازمان‌یافته حمله کنند. در عوض خود آنها بودند که به نظام‌های اعتقادی تبدیل شدند. برای مثال زمانی که کمونیزم توسط بعضی از کشورهای جهان برگزیده شد با همان التزام و اشتیاقی تبلیغ شد که کار تبلیغ و وعظ مذاهب نشان می‌داد.

پس دین بخش جدایی‌ناپذیر از وجود آدمی است. در آیه زیر قرآن مجید می‌فرماید:^۱

«بگو ای اهل کتاب! بیایید از آن کلمه‌ی حق که میان ما و شما یکسان است پیروی کنیم یعنی هیچکس را غیر از خدای واحد نپرستیم و چیزی را با او شریک قرار ندهیم و عده‌ای، عده‌ی دیگر را به جای خدا نپرستیم و اگر آنها روی برگرداندند بگویید گواه باشید که ما مسلمانیم.»

مطالعه‌ی ادیان گوناگون تجربه‌ای عمیقاً سودمند برای من بوده است و این باور را که خداوند جان تک‌تک انسان‌ها را با علم «وجود ذات خود» آفریده، تقویت نموده است. شالوده‌ی روان‌شناختی آدمی به گونه‌ای است که وی وجود

---

^۱ (سوره‌ی آل عمران (۳) - آیه ۶۴: قل یا اهل الکتاب تعالوا الی کلمة سواء بیننا و بینکم الا نعبد الا الله و لا نشرک به شیئا و لا یتخذ بعضنا بعضا اربابا من دون الله فان تولوا فقولوا اشهدوا بانا مسلمون - مترجم